

**Інформаційні комп'ютерні технології в
роботі публічної бібліотеки**

(основні положення програми дослідження)

м. Чернігів

2012 р.

I. Обґрунтування доцільності проведення

На сьогодні публічна бібліотека – загальнодоступна установа, інформаційний, рекреаційний і культурний центр, що сприяє розвитку культури і мистецтва, збереженню надбань нації та людства, забезпечення умови для освіти, навчання й відпочинку громадян.

Публічні бібліотеки забезпечують здійснення громадянами їхнього права на отримання інформації. В інформаційну еру відбувається трансформація публічної бібліотеки. Важливими складовими її ресурсів стають електронні ресурси, зокрема ті, що доступні через мережу Інтернет.

Сучасна публічна бібліотека покликана надавати громадянам доступ до інтернету та інформаційних технологій, вчити ефективно їх використовувати. Забезпечення всім користувачам публічних бібліотек рівних можливостей, а також підтримка прагнення надання доступу до комп'ютерної техніки та інтернету – одне з функцій сучасної бібліотеки.

За останні роки ЦБС області неодноразово приймали участь у написанні проектів, та вигравали комп'ютерну техніку. Переможцями, що отримали гранти від програми «Бібліоміст» стали 7 ЦБС області та ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка, оновлення комп'ютерного парку за програмою «LEAP» отримали Прилуцька МЦБ та Інтернет-центр ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка. В кожній ЦБС є комп'ютери з підключенням до глобальної мережі Інтернет для користувачів. В Регіональному тренінговому центрі, що діє на базі обласної бібліотеки, протягом 2010-2011 рр. пройшли навчання щодо роботи з інформаційними технологіями 100 бібліотекарів.

Чи змінились функції публічних бібліотек з впровадженням інформаційних комп'ютерних технологій в роботі, чи достатній рівень інформаційної культури бібліотечних фахівців для задоволення потреб користувачів – відповіді на ці питання і зумовлює проведення соціологічного

дослідження «Інформаційні комп'ютерні технології в роботі публічної бібліотеки».

II. Мета і завдання дослідження.

Мета дослідження: Визначення реального стану і виявлення шляхів та напрямків удосконалення роботи бібліотек за допомогою інформаційних комп'ютерних технологій.

Завдання дослідження обумовлюється його метою:

- ✓ кількість комп'ютерів в бібліотеках області;
- ✓ кількість комп'ютерів, що підключені до мережі Інтернет;
- ✓ кількість одиниць техніки в парку технічних засобів інформатизації;
- ✓ які бібліотечні процеси автоматизовані;
- ✓ які інформаційні послуги на основі інформаційних технологій пропонують бібліотеки;
- ✓ на якій основі надаються послуги інтернет для користувачів;
- ✓ чи працюють в бібліотеках спеціалізовані інформаційні центри;
- ✓ рівень інформаційної культури бібліотечних фахівців;
- ✓ хто займається навчанням роботи з ПК співробітників бібліотек.

III. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт – Робота публічних бібліотек з інформаційними комп'ютерними технологіями.

Предмет – інформаційні комп'ютерні технології в роботі бібліотек;
– рівень інформаційної культури бібліотечних працівників.

IV. Робочі гіпотези дослідження

Публічні бібліотеки є одними з основних об'єктів отримання оперативної інформації в будь-якому виді і на будь яких носіях. Перетворення бібліотек у заклад багатофункціонального призначення у якості універсального центру інформації, що повернуть користувачів до бібліотек.

Передбачається що:

- ✓ задоволення інформаційних потреб користувачів в якнайповнішому обсязі та за короткий проміжок часу, завдяки чому підвищиться престиж бібліотеки та буде привернута увага до них громади;
- ✓ впровадження нових інформаційних технологій в роботі публічних бібліотек надасть їм нового статусу в суспільному житті громади як Інформаційно-інтелектуального центру;
- ✓ перехід до ринкових відносин, зміни в традиційних напрямках діяльності бібліотек потребує додаткової освіти, стимулює підвищення самосвідомості, ініціативності бібліотечних працівників, орієнтують їх на постійне поглиблення і розширення професійних знань та освоєння нових технологій.

V. Контргіпотеза

Публічні бібліотеки в епоху неймовірної кількості інформації, що змінюється щосекунди і втрачає свою актуальність ще до того як надійде до бібліотек не в змозі задовольнити вимогливого користувача, який володіє інформаційними комп'ютерними технологіями набагато краще ніж більшість бібліотечних фахівців.

- ✓ публічні бібліотеки не можуть задовольнити зростаючі потреби користувачів, їх різнобічні інтереси і запити внаслідок незадовільного стану матеріально-технічної бази;
- ✓ внаслідок слабкої реклами та PR населення недостатньо інформоване про наявність в бібліотеках парку технічних засобів інформатизації, внаслідок чого бібліотека залишається на тому рівні, що і була до комп'ютеризації;
- ✓ складні економічні умови, адаптація до ринкових відносин зумовлюють прагматизм і пасивність більшості бібліотечних працівників, незацікавленість їх у підвищенні професійних знань;

- ✓ інформаційні технології розвиваються більше у напрямку індивідуалізації, ніж громадських точок доступу, тому інформатизація бібліотек не вплине на ріст користувачів.

VI. Основні етапи проведення дослідження

I етап – вивчення проблеми та розробка програми і методики дослідження. Підготовка бланкової продукції.

травень 2012 р.

II етап – збирання інформації

травень-липень 2012 р.

III етап – обробка та аналіз отриманих даних. Підведення підсумків дослідження.

серпень-жовтень 2012 р.

VII. Методика дослідження

Поставлені в дослідженні завдання будуть здійснені за допомогою таких методів як:

- **документальних:** аналіз бібліотечної документації, статистичних звітів.
- **соціологічних:** анкетне опитування
- **математико-статистичні:** побудови графіків, діаграм

Для реалізації дослідження процедур розроблені форми статистичних таблиць, анкети для бібліотек.

VIII. Бази дослідження

Дослідження буде проведено на базі 21 ЦБС, 1 РБ, 2 МЦБС та 1 МЦБ області.

Організаційно-дослідницькі питання вирішуються проблемною групою – організатором дослідження.

IX. Виконавці дослідження

Відповідальний виконавець:

Сльозка О.А. – зав. науково-методичним відділом ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка

Співвиконавці:

Мальована А.М. – головний бібліотекар НМВ ЧОУНБ ім. В.Г. Короленка

Туз С.М. – директор Бахмацької ЦБС

Циба Л. І. – директор Бобровицької ЦБС

Волошина Л.І. – директор Борзнянської ЦБС

Короленко О. В. – директор Варвинської ЦБС

Овсієнко М.М. – директор Городнянської ЦБС

Федірко Г.О. – директор Ічнянської ЦБС

Білоусько В.П. – директор Козелецької ЦБС

Євтушенко І.М. – директор Коропської ЦБС

Доропій С.І. – директор Корюківської ЦБС

Шуба А.П. – директор Куликівської ЦБС

Дудко І.В. – директор Менської ЦБС

Ярмоленко Н.С. – директор Ніжинської ЦБС

Костюкова Т.А. – директор Н.-Сіверської ЦБС

Яременко Н.К. – директор Носівської ЦБС

Левченко Л.І. – директор Прилуцької ЦБС

Лук'яшко Н.М. – директор Ріпкинської РБ

Мірошник С.М. – директор Семенівської ЦБС

Гребеник Т.О. – директор Сосницької ЦБС

Кириченко Л.М. – директор Срібнянської ЦБС

Горкавенко Л.М. – директор Талалаївської ЦБС

Пирковська В.А. – директор Чернігівської ЦБС

Мокросноп Н.П. – директор Щорської ЦБС

Власенко Н.І. – директор Чернігівської МЦБС

Єскименко О.Є. – директор Ніжинської МЦБС

Трошина Л.І. – директор Прилуцької МЦБ

Х. Респонденти дослідження, які беруть участь в анкетуванні і вивченні.

- ✓ Респонденти дослідження – публічні бібліотеки Чернігівської області
- ✓ Респонденти дослідження – працівники публічних бібліотек Чернігівської області.